

RDA hakutiedot

Versio 1.0 (lokakuu 2019)

Tässä kerrotaan hakutietojen muodostamisesta RDA-kuvailussa. Ensimmäisessä osassa [Hakutietojen valinta](#) käsitellään tekijyyttä, vastuullisuutta ja siitä näkökulmasta myös toimijoiden suhteita aineistoihin. Toisessa osassa [Auktorisoidut hakutiedot](#) käsitellään teoksen ja ekspression auktorisoituja hakumuotoja.

Huom! Ohjeen esimerkeissä on käytetty MARC 21 -formaatin kenttiä, mutta ensisijaisesti esimerkit on valittu havainnollistamaan hakutietojen valintaan liittyviä RDA-periaatteita ja -sääntökohtia. Täsmällisempiä ohjeita MARC 21-formaatin kenttien ja osakenttien käytöstä löytyy tämän oppaan kenttäkohtaisista osioista.

- [Hakutietojen valinta](#)
 - [Päävastuullinen tekijä](#)
 - [Yhteisvastuullisuus](#)
 - [Fiktiivinen hahmo tai eläin tekijänä](#)
 - [Yhteisötekijä - RDA 19.2.1.1.1](#)
 - [Hallinnolliset julkaisut](#)
 - [Yhteistötekijä vai henkilötekijä?](#)
 - [Koosteet – RDA 6.27.1.4](#)
 - [Kooste vs. yhteistyö](#)
 - [Hakutiedot – aineistokohtaisia ohjeita](#)
 - [Liikkuva kuva RDA 6.27.1.3](#)
 - [Hakutietojen valinta – erikoistapauksia](#)
 - [Mukaelmat - esinerkiksi sarjakuvaversiot, lastenversiot, selkokieliset versiot](#)
 - [Uudet painokset](#)
 - [Uusi painos, sama teos](#)
 - [Uusi painos, uusi teos](#)
 - [Moniosaiset teokset](#)
 - [Moniosaisten teosten hakutiedot RDA-kuvailussa ja aiemmissä säännöissä](#)
 - [Oppikirjat](#)
 - [Televisiosarjat](#)
 - [Haastatteluihin perustuvat teokset](#)
 - [Haastateltava päävastuullinen tekijä](#)
 - [Haastattelijä päävastuullinen tekijä](#)
 - [Haastattelukokoelma](#)
 - [Kommentaarit](#)
 - [Taidekirjat, näyttelyjulkaisut](#)
 - [Kuvateokset vs. kuvitetut tekstijulkaisut](#)
 - [Auktorisoidut hakutiedot](#)
 - [Teoksen hakutietojen muodostaminen RDA 6.27.1](#)
 - [Ekspression hakutietojen muodostaminen RDA 6.27.3](#)

Hakutietojen valinta

Päävastuullinen tekijä

Teoksen tekijä [RDA 19.2](#) ; Hakutiedot [RDA 6.27](#)

Teoksen päävastuullinen tekijä (henkilö, suku, yhteisö) merkitään MARC 21 -formaattissa kenttään 100/110/111 ja muut teoksen tekijät kenttiin 700/710/711. Ensimmäinen päävastuullinen tekijä (creator) merkitään aina 100/110/111-kenttään riippumatta siitä, kuinka monta tekijää on samassa roolissa.

Teoksen tekijä on toimija (henkilö, suku tai yhteisö), joka on vastuussa teoksen sisällön luomisesta (creator), kuten esimerkiksi kirjoittaja tai säveltäjä. Teoksen tekijä on ydinelementti aina kun se on saatavilla ja sovellettavissa. RDA Toolkitissä korostetaan sitä, että teoksesta vastuussa oleva tekijä pyritään löytämään aina. Siksi teoksen tekijä voidaan ottaa myös julkaisun ulkopuolelta ja joskus tekijäksi valitaan toimija, joka tietolähteiden perusteella on "todennäköisesti vastuussa teoksesta".

Tapauksissa, joissa teoksen tekijää ei ole saatavilla tai sovellettavissa, teoksen auktorisoitu hakutieto muodostetaan teoksen ensisijaisesta nimekkeestä. Näin on esimerkiksi silloin, kun aineisto on kooste, tai kun teoksesta vastuussa oleva toimija on tuntematon tai teoksen tekijänä on nimeämätön ryhmä ([RDA 6.27.1.8](#) Teokset, joiden alkuperä on epävarma tai tuntematon).

Jos teoksella on useampia vastuullisia tekijöitä, merkitään vähintään teoksen päävastuullinen tekijä tai ensimmäinen päävastuullisista tekijöistä MARC 21 -formaatin 100/110/111-kenttään. Jos pääasiallista vastuullisuutta ei ole osoitettu, merkitään vähintään ensimmäisenä teoksen sisältävissä manifestaatioissa tai tietolähteissä mainittu tekijä.

Suomalaisen linjauksen mukaan kaikista teoksen tekijöistä (creator) muodostetaan auktorisoitu hakutieto, mutta tähän voidaan tehdä poikkeus harkinnan mukaan. KUMEA suosittelee merkitsemään kuvailuun mahdollisimman monta tekijää päävastuullisen tekijän lisäksi. Teoksen muut tekijät kuin päävastuullinen tekijä merkitään MARC 21 -formaatin 700/710/711-kenttiin.

ESIMERKKI

100 1# Ꞥa Eskola, Meri, Ꞥe kirjoittaja.

245 10 Ꞥa Presidenttien lemmikit / Ꞥc Meri Eskola.

Teoksella on yksi tekijä (creator-rooli).

100 1# ja Hieta-Wilkman, Sinikka, id 1953- je kirjoittaja.

245 10 ja SESKO : jb 50 vuotta asiantuntemusta ja luotettavuutta 1965-2015 / jc toimitus: Lauri Dammert.

500 ## ja Tekstin pääosin kirjoittaneet Sinikka Hieta-Wilkman ja Lauri Dammert.

700 1# ja Dammert, Lauri, id 1952- je kirjoittaja, je toimittaja.

Ensisijaisessa tiedonlähteessä on mainittu vain toimittaja, mutta teoksella on creator-roolissa olevat tekijät (kirjoittajat), joista ensimmäisenä mainittu kirjoittaja merkitään 100-kenttään.

Tässä kirjoittajat ovat "kirjoittaneet tekstin pääosin", siksi heitä pidetään päävastuullisina sisällöstä (creator).

Yhteisvastuullisuus

Teoksen tekijöihin kuuluvat toimijat, jotka ovat yhdessä vastuussa teoksen luomisesta. Yhteisvastuullisuus on joko samassa roolissa olevien tekijöiden yhteistyötä, kuten useamman kirjoittajan välillä tai eri rooleissa olevien tekijöiden yhteistyötä, kuten kirjoittajan ja kuvittajan yhteisvastuullisuus.

ESIMERKKI

100 1# ja Koivisto, Satu, id 1980- je kirjoittaja.

245 10 ja Näin motivoin yhteistyöhön : jb ryhmän johtamisen käsikirja / jc Satu Koivisto, Ritva Ranta.

700 1# ja Ranta, Ritva, je kirjoittaja.

Yhteisvastuullisuus, tekijöillä sama rooli. Ensimmäinen kirjoittaja merkitään 100-kenttään ja toisesta lisäkirjaus 700-kenttään.

100 1# ja De la Bedoyere, Camilla, je kirjoittaja.

240 10 ja My first book of nature, j1 suomi

245 10 ja Oma luontokirjani / jc Camilla de la Bedoyere, Jane Newland ; suomennos: Hanna Fauster.

500 ## ja Teksti: Camilla de la Bedoyere ; kuvitus: Jane Newland.

700 1# ja Newland, Camilla, je taiteilija.

Yhteisvastuullisuus, tekijöillä eri roolit. Ensimmäisenä julkaisussa mainittu tekijä (kirjoittaja) on merkitään 100-kenttään ja toisesta tekijästä (taiteilija) lisäkirjaus 700-kenttään.

Fiktiivinen hahmo tai eläin tekijänä

Fiktiivinen hahmo tai eläin voidaan katsoa tekijäksi, jos se on mainittu tekijänä ensisijaisessa tiedonlähteessä.

ESIMERKKI

100 1# ja DiFonte, Ugo jc (fiktiivinen hahmo), je kirjoittaja.

245 10 ja Maistaja / jc Ugo DiFonte ; suomentanut Leena Tamminen.

Kirjoittajana fiktiivinen hahmo

100 1# ja Persio, Kyösti von jc (amerikanbulldoggi), je kirjoittaja.

245 10 ja Kyösti : jb asioita elämästä / jc Kyösti von Persio ; toimittanut Heidi Holmavuo ; kuvat: Kyösti von Persio kotialbumi.

Kirjoittajana eläin

Yhteisötekijä - RDA 19.2.1.1.1

Yhteisö on teoksen tekijä, jos yhteisö on vastuussa teoksen synnystä tai julkaisemisesta ja lisäksi jokin seuraavista ehdoista täyttyy (alla valikoima RDA Toolkitin luettelosta):

- Teokset ovat hallinnollisia ja käsittelevät yhteisöä itseään:

- yhteisön sisäisiä toimintalinjoja, menetelmiä ...
- yhteisön virkamiehiä, henkilökuntaa, jäseniä ...
- yhteisön aineistoa (esim. kokoelmia, museoluettelot yms.)

- Teokset ovat yhteisön kollektiivisen ajattelun tulosta (esim. raportit, standardit)
- Teokset, jotka raportoivat yhteistoiminnasta, joka liittyy konferenssiin tai tapahtumaan (näyttely, messut, festivaali)
- Kartografiset teokset, jotka ovat yhteisön aikaansaamia ja joissa yhteisö ei ole vastuussa pelkästään kustantamisesta tai jakamisesta

Tyypillisesti yhteisötekijä on esimerkiksi seuraavissa julkaisuissa:

kokousjulkaisut, näyttelyjulkaisut, historiikit, yhteisön toimialaan liittyvät raportit ja ohjeistukset, lait, lakiehdotukset ja hallinnolliset säännökset.

ESIMERKKI

110 2# ja Suomen betoniyhdistys, je kirjoittaja, je julkaisija.

245 10 ja Betonilattiat 2018 / jc Suomen Betoniyhdistys, Suomen betonilattia yhdistys.

710 2# ja Suomen betonilattia yhdistys, je kirjoittaja.

Sisältää yhteisöjen toimialaan liittyviä ohjeita, ensimmäinen yhteisötekijä 110 kenttään, yhteisvastuullinen kenttään 710.

110 2# ja Kainuun liitto, je kirjoittaja. i0 (FIN11)000038224

245 10 ja Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet

264 #1 ja Kajaani : jb Kainuun liitto : jb Kainuun ELY-keskus, jc 2018.

710 2# ja Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, je kirjoittaja. i0 (FIN11)000037145

Selvitys, joka liittyy yhteisöjen toimialaan. Kaksi yhteisvastuullista yhteisöä.

110 2# ja ILO / Kansainvälinen työjärjestö. jb Työkonferenssi jn (102 : id 2013 : jc Geneve), je kirjoittaja.

245 10 ja ILO:n 102. kansainvälinen työkonferenssi 5.-20.6.2013 : jb Suomen valtuuskunnan raportti.

Kokousjulkaisu

Suomessa on tehty erikseen yhteisötekijään liittyvä linjaus, joka koskee konsulttifirman käyttöä. Jos yhteisö käyttää konsulttifirmaa tai muuta toimijaa, jolle on ulkoistettu teoksen tuottaminen, katsotaan konsulttifirma tms. toimija teoksen tekijäksi ainoastaan silloin, kun se on sisällyttänyt teokseen suosituksia, linjauksia tai muita toimenpide-ehdotuksia. Jos konsulttifirma tms. toimija ei ole tuottanut mitään lisäsisältöä teokseen aineiston kokoamisen lisäksi, katsotaan toimeksiantava yhteisö teoksen tekijäksi.

ESIMERKKI

110 2# *‡a* A-Insinöörit Suunnittelu (yhtiö), *‡e* kirjoittaja.
245 10 *‡a* Vilppulan Keskuskatu, Mänttä-Vilppula : *‡b* esisuunnitelma.
500 ## *‡a* Esisuunnitelma tehty konsulttityönä A-Insinöörit Suunnittelu Oy:ssä.
710 2# *‡a* Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *‡e* julkaisija.
Konsulttityhtiö on vastuussa esisuunnitelmasta.

Hallinnolliset julkaisut

Hallinnollisissa julkaisuissa päävastuullinen tekijä on työryhmä tai muu nimetty ryhmä (ei yksittäinen ryhmän jäsen), silloin kun ryhmällä on oma nimi ja teos on yhteisön kollektiivisen ajattelun tulosta (esim. mietintö, raportti).

ESIMERKKI

110 2# *‡a* Lunastuslakityöryhmä, *‡e* kirjoittaja.
245 10 *‡a* Lunastuslainsäädännön korvauserusteiden tarkistaminen : *‡b* lunastuslakityöryhmän mietintö.
Nimetyt työryhmän mietintö ja teos on yhteisön kollektiivisen ajattelun tulosta.

Jos hallinnollisella työryhmällä ei ole omaa nimeä, tekijäksi merkitään esim. ministeriö, joka on asettanut työryhmän ja 500-kenttään merkitään huomautus vastuullisuudesta.

ESIMERKKI

110 1# *‡a* Suomi. *‡b* Oikeusministeriö, *‡e* kirjoittaja.
245 10 *‡a* Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen : *‡b* työryhmän mietintö.
500 ## *‡a* Laatinut oikeusministeriön asettama työryhmä.

Yhteistöekijä vai henkilötekijä?

RDA-Toolkitin yhteistöekijä-listaus ei yksilöi kaikkia eri tapauksia, vaan kuvailijan on sovellettava ohjeita annettujen linjausten ja esimerkkien avulla sekä tunnistettava aineistot, joiden tekijä on yhteisö. Aiemmat säännöt antoivat mahdollisuuden valita nimeke pääkirjaukseksi ("epävarmat tapaukset nimekkeelle"), mutta RDA-kuvailussa teoksen (yhteistö)tekijää ei voi jättää merkitsemättä.

Jos henkilö on mainittu tekijänä ensisijaisessa tiedonlähteessä ja yhteistöekijän kriteerit eivät täyty, katsotaan henkilötekijä päävastuulliseksi.

ESIMERKKI

Tapauksia, joissa yhteisö ei ole tekijä-roolissa (creator), vaan yhteisön roolina on julkaisija, toimeksiantaja tai asiantuntija. Nimiösivulla on mainittu julkaisun kirjoittaneet henkilöt, joten julkaisuja ei voida pitää yhteisön kollektiivisen ajattelun tuloksena.

100 1# *‡a* Eloranta, Pertti, *‡e* kirjoittaja. *‡0* (FIN11)000041953
245 10 *‡a* Suomen makeanveden punalevät / *‡c* Pertti Eloranta, Anssi Eloranta, Pasi Perämäki, Janina Lee ; julkaisija: Keski-Suomen ELY-keskus
700 1# *‡a* Eloranta, Anssi, *‡e* kirjoittaja. *‡0* (FIN11)000041944
700 1# *‡a* Perämäki, Pasi, *‡e* kirjoittaja.
700 1# *‡a* Lee, Janina, *‡e* kirjoittaja.
710 2# *‡a* Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, *‡e* julkaisija. *‡0* (FIN11)000037140

100 1# *‡a* Carlstedt, Maija, *‡e* kirjoittaja. *‡0* (FIN11)000184226
245 10 *‡a* Riista-aitaselvitys Uudenmaan ELY-keskuksen moottoriteille / *‡c* Maija Carlstedt, Sonja Oksman, Rauno Tuominen, Seija Väre.
264 #1 *‡a* Jyväskylä : *‡b* Keski-Suomen ELY-keskus, *‡c* 2018.
700 1# *‡a* Oksman, Sonja, *‡e* kirjoittaja.
700 1# *‡a* Tuominen, Rauno, *‡e* kirjoittaja.
700 1# *‡a* Väre, Seija, *‡e* kirjoittaja. *‡0* (FIN11)000063149
710 2# *‡a* Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. *‡b* Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue, *‡e* julkaisija, *‡e* toimeksiantaja. *‡0* (FIN11)000172349
710 2# *‡a* Sitowise Oy (yhtiö), *‡e* asiantuntija.

Julkaisuissa on joskus vastuullisuusmerkintöjä kirjoittajista, jotka eivät ole RDA:n mukaisia kirjoittajia (creator), vaan ovat joko teknisiä kirjoittajia ja toimittajia tai asiantuntijoita.

ESIMERKKI

110 2# *‡a* Pääallystealan neuvottelukunta. *‡b* Asfalttinnormitoimikunta, *‡e* kirjoittaja.
245 10 *‡a* Asfalttinnormit 2017 / *‡c* Pääallystealan neuvottelukunta (PANK ry) ; normit on laatinut Asfalttinnormitoimikunta ; kirjoitustyöstä on vastannut Pirjo Kuula.
700 1# *‡a* Kuula, Pirjo, *‡e* toimittaja, *‡e* asiantuntija.
Julkaisun sisällön (ohjeistukset) on luonut Asfalttinnormitoimikunta, ohjeet ovat kollektiivisen ajattelun tulosta. Nimiösivulla mainittu henkilö ei ole vastuussa teoksen sisällöstä.

ESIMERKKI

110 1# †a Suomi. †b Ympäristöministeriö, †e kirjoittaja.
245 10 †a Esteetön rakennus ja ympäristö : †b suunnitteluopas / †c Niina Kilpelä ; valokuvat: Niina Kilpelä [ja muita] ; piirroksat: Irja Hansio, Laura Hansio.
264 #1 †a Helsinki : †b Rakennustieto Oy, †c [2019]
500 ## †a Toimittaja: Niina Kilpelä, ohjausryhmä: Raija Hynynen ja viisi muuta.
700 1# †a Kilpelä, Niina, †e toimittaja, †e valokuvaaja (ekspressio)
700 1# †a Hansio, Irja, †e kuvittaja.
700 1# †a Hansio, Laura, †e kuvittaja.
700 1# †a Hynynen, Raija, †d 1959- †e asiantuntija. †0 (FI-ASTERI-N)000044804
710 2# †a Rakennustietosäätiö, †e kustantaja. †0 (FIN11)000027772

Koosteet – RDA 6.27.1.4

Jos teos on eri toimijoiden teosten kooste, teoksen auktorisoitu hakutieto muodostetaan koosteen ensisijaisesta nimekkeestä. Tyypillisesti tällaisia ovat esimerkiksi kokoomateokset, jotka sisältävät eri tekijöiden aiemmin itsenäisinä ilmestyneitä teoksia ja artikkelikokoelmat. Teoksen ensisijainen nimeke merkitään MARC 21 -formaattissa kenttään 130, mutta jos teos on alkukielellä ja teoksen ensisijainen nimeke on sama kuin manifestaation nimeke kentässä 245†a, ei kenttää 130 tarvitse merkitä.

ESIMERKKI

245 00 †a Satuperinteestä nykyyrunoon : †b suullisen perinteen ja kirjallisuuden yhteyksiä / †c toimittaneet Niina Hämäläinen, Hanna Karhu ja Silja Vuorikuru ; [artikkelien] kirjoittajat: Satu Apo [ja kymmenen muuta].
Artikkelikokoelma

245 04 †a The Barents and the Baltic Sea Region : †b contacts, influences and social change / †c Kari Alenius & Matti Enbuske (eds.).
500 ## †a Artikkelien kirjoittajat: Sirpa Aalto ja 21 muuta.
Artikkelikokoelma

245 00 †a Seudut, maat / †c Matti Kivilahti, Marjatta Norojärvi, Teemu Paarlahti, Tomi Voronin.
700 1# †a Kivilahti, Matti, †e kirjoittaja.
700 1# †a Norojärvi, Marjatta, †e kirjoittaja.
700 1# †a Paarlahti, Teemu, †e kirjoittaja.
700 1# †a Voronin, Tomi, †e kirjoittaja.
Runokokoelma, jossa neljän eri kirjoittajan runoja

130 #0 †a Olaf's frozen adventure, †l suomi.
245 10 †a Lumiukon seikkailut / †c kuvitus: Disneyn taiteilijat ; suomennos: Tanja Falk.
505 00 †† Eriaisia perheitä / †r John Edwards -- †† Olafin koulupäivä / †r John Edwards -- †† Olafin jouluinen seikkailu / †r Amy Sky Koster.
700 12 †i Sisältää (ekspressio): †a Edwards, John. †† Family matters, †l suomi.
700 12 †i Sisältää (ekspressio): †a Edwards, John. †† Snow-and-tell, †l suomi.
700 12 †i Sisältää (ekspressio): †a Koster, Amy Sky. †† Olaf's frozen adventure, †l suomi.
700 1# †a Falk, Tanja, †e kääntäjä. †0 (FIN11)000129507

245 00 †a Suomen kirjallisuuden valiot. \$n 4.
505 0# †a Kuun maisema / Waltari, Mika -- Havukka-ahon ajattelija / Huovinen, Veikko -- Manillaköysi / Meri, Veijo -- Juhannustanssit / Salama, Hannu -- Maa on syntinen laulu / Mukka, Timo K.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Waltari, Mika. †† Kuun maisema.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Huovinen, Veikko. †† Havukka-ahon ajattelija.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Meri, Veijo. †† Manillaköysi.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Salama, Hannu. †† Juhannustanssit.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Mukka, Timo K. †† Maa on syntinen laulu.

Jos eri tekijöiden teosten koosteella ei ole omaa nimekettä, hakutieto muodostetaan koosteen ensimmäisen teoksen ensisijaisesta nimekkeestä.

ESIMERKKI

245 04 †a The costs of resolving disputes online / †c Hanna Pakaslahti. Lohkoketjuteknologia ja koodi normina : voiko koodi korvata lain? / Jenni Hakkarainen.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Pakaslahti, Hanna. †† Costs of resolving disputes online.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Hakkarainen, Jenni, †d 1984- †† Lohkoketjuteknologia ja koodi normina.

Jos kooste on yhden tekijän (tai samojen tekijöiden yhteisvastuullisesti luomien) teosten kokoelma, silloin koosteen hakutiedoksi valitaan koosteen ainoa tai ensimmäinen tekijä.

ESIMERKKI

100 1# †a Rönkä, Matti, †e kirjoittaja.
240 10 †a Teokset. †k Valikoima
245 10 †a Kahden maan kulkija / †c Matti Rönkä.
505 00 †† Isä, poika ja paha henki -- †† Tuliaiset Moskovasta -- †† Väärän maan vainaja.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Rönkä, Matti. †† Isä, poika ja paha henki.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Rönkä, Matti. †† Tuliaiset Moskovasta.
700 12 †i Sisältää (teos): †a Rönkä, Matti. †† Väärän maan vainaja.
Yhden kirjoittajan teosten kooste.

100 1# †a Clarke, Jane, ‡e kirjoittaja.
240 10 †a Teokset. †k Valikoima, †l suomi
245 10 †a Näin kylvetät dinosauruksen ja peittelet leijonan nukkumaan / †c Jane Clarke ja Georgie Birkett ; suomentanut Jade Haapasalo.
700 12 †i Sisältää (ekspressio): †a Clarke, Jane. †t How to bath your little dinosaur, †l suomi.
700 12 †i Sisältää (ekspressio): †a Clarke, Jane. †t How to tuck in your sleepy lion, †l suomi.
700 1# †a Birkett, Georgie, ‡e taiteilija.
Samojen tekijöiden teosten kooste, hakutiedoksi ensimmäiseksi mainittu tekijä.

Kooste vs. yhteistyö

Miten erotetaan toisistaan yhteistyössä tehdyt teokset ja eri tekijöiden teosten koosteet?

Yhteistyössä tehdyn teoksen tunnistaa seuraavista ominaisuuksista RDA 6.27.1.3 SKL:

- Aineistossa ei ole selkeästi ilmaistu, kuka tekijöistä on päävastuussa.
- Aineisto ei koostu erillisistä teoksista, joilla on omat tekijänsä.

Eri tekijöiden teoksista koostuvan kokoomateoksen tunnistaa seuraavista ominaisuuksista RDA 6.27.1.4 SKL:

- Aineistossa on ilmaistu, kuka on tehnyt minkäkin osan teoksesta.
- Aineistossa on usein mainittu kokoaja/toimittaja.
- Tekijöinä on mainittu henkilöitä, jotka eivät ole voineet tehdä teosta yhteistyössä, esim. elinajan perusteella.

Hakutiedot – aineistokohtaisia ohjeita

Yleisten hakutieto-ohjeiden lisäksi on RDA:ssa erikseen ohjeet auktorisoitujen hakutietojen muodostamiseen musiikkiteoksille, juridisille ja uskonnollisille teoksille sekä virallisille tiedonannoille RDA 6.28.1-6.31.1. Juridisten teosten ohjeita ei noudateta Suomessa.

KUMEn laatimia aineistokohtaisia ohjeita hakutiedoista:

[Raamatun kirjojen merkitseminen](#)

[Raamatun teosauktoriiteetit](#)

[Musiikkiaineiston ohjeet](#)

Liikkuva kuva RDA 6.27.1.3

Elokvien, videoiden, videopelien tms. auktorisointu hakutieto muodostetaan teoksen ensisijaisesta nimekkeestä. Tämä koskee myös sellaisia videotallenteita, joiden pääsisältö on musiikkia.

Videotallenteiden hakutiedon valinnasta tarkemmin [Videotallenteiden RDA-kuvailuohje](#)

Teoksen ensisijainen nimeke merkitään MARC 21 -formaattissa kenttään 130, mutta jos teos on alkukielellä ja teoksen ensisijainen nimeke on sama kuin manifestaation nimeke kentässä 245†a, ei kenttää 130 tarvitse merkitä. Suositellaan, että elokuvissa merkitään aina 130-kenttä ja että kenttään merkitään aina myös muototermi (elokuva/televisio-ohjelma) ja ensi-iltavuosi.

ESIMERKKI

130 0# †a Risto Räppääjä ja pullistelija (elokuva : 2019)

130 0# †a Cars 3 (videopeli)

245 10 †a Cars 3 :†b PS4 /†c ...

On olemassa myös samanniminen elokuva.

Kun televisiosarjojen tuotantokausia kokonaan tai osaksi sisältävät aineistot kuvaillaan kokonaisuuksina, sovelletaan moniosaisen monografian kuvailun ohjeita ks. luku [Televisiosarjat](#).

Hakutietojen valinta – erikoistapauksia

Pääsäännön mukaan teoksen hakutietona on teoksen tekijä, tapauskohtaisesti tämä tarkoittaa joko teoksen ainoa, päävastuullista tai ensimmäiseksi merkittävä henkilöä, sukua tai yhteisöä. Niissä tapauksissa kun teoksella ei ole päävastuullista tekijää, hakutiedoksi valitaan teoksen ensisijainen nimeke. Seuraavaksi esitellään muutamia esimerkkejä erikoistapauksista hakutiedon valinnassa.

Muakelmat - esinerkiksi sarjakuvaversiot, lastenversiot, selkokieliset versiot

Jos aiemmin ilmestyneen teoksen muokkaaminen muuttaa alkuperäisen teoksen sisältöä tai luonnetta oleellisesti, niin katsotaan, että tuloksena syntyy uusi teos ja silloin muokkaamisesta vastuussa olevaa toimijaa pidetään uuden teoksen tekijänä. [RDA 6.27.1.5](#)

ESIMERKKI

100 0# †a Siku, †e sarjakuvantekijä.
240 14 †a The Lion comic book hero Bible, †l suomi
24510 †a Supersankariraamattu / †c Siku, Richard Thomas ja Jeff Anderson ; suomentanut: Susanna Hirvikorpi.
700 1# †a Anderson, Jeff, †e sarjakuvantekijä.
700 1# †a Thomas, Richard, †e sarjakuvantekijä.
700 1# †a Hirvikorpi, Susanna, †e kääntäjä.
730 0# †i Sarjakuvaversio perustana (teos): †a Raamattu.
Sarjakuvaversio Raamatusta

100 1# †a Kunnas, Mauri, †e kirjoittaja, †e taiteilija.
245 10 †a Seitsemän koiraveljestä : †b koiramainen versio Aleksis Kiven romaanista Seitsemän veljestä / †c Mauri Kunnas, Tarja Kunnas.
700 1# †i Lastenversion perustana (teos): †a Kivi, Aleksis. †t Seitsemän veljestä.
700 1# †a Kunnas, Tarja, †e kirjoittaja, †e taiteilija.
Lastenversio aiemmasta teoksesta

100 1# †a Kaivosoja-Jukkola, Leena, †e kirjoittaja.
245 10 †a Kuolemanspiraali / †c Leena Lehtolainen ; selkomukautus: Leena Kaivosoja-Jukkola.
700 1# †i Selkokielisen version perustana (teos): †a Lehtolainen, Leena. †t Kuolemanspiraali.
Selkokielinen mukaelma aiemmasta teoksesta

Uudet painokset

Kun kuvaillaan uusia painoksia, on tapauskohtaisesti arvioitava, onko kyseessä uusi teos (jolloin hakutieto valitaan uuden julkaisun perusteella) vai uusi ekspressio aiemmasta teoksesta (jolloin hakutieto määräytyy aiemman painoksen mukaan). Ratkaisu tehdään sen perusteella, millaisia muutoksia painosten välillä on. Jos muutokset sisällössä ovat merkittäviä, uutta painosta pidetään uutena teoksena.

Moniosaisina monografioina kuvailtaviin oppikirjasarjoihin liittyy siirtymäkauden ohjeita ks. luku [Oppikirjat](#)

Uusi painos, sama teos

Jos teoksen sisältö ei ole muuttunut painoksesta toiseen tai muutokset ovat vähäisiä, katsotaan, että uusi painos sisältää saman teoksen kuin aiempi painos ja hakutieto valitaan samoin kuin aiemmassa painoksessa.

ESIMERKKI

100 1# †a Adler-Olsen, Jussi, †e kirjoittaja. †0 (FIN11)000149631
240 10 †a Marco Effekten, †l suomi
245 10 †a Poika varjoista / †c Jussi Adler-Olsen ; suomentanut Katriina Huttunen.
250 ## †a Neljäs painos.

100 1# †a Wikström, Sanna, †e kirjoittaja. †0 (FIN11)000165827
245 10 †a Hyvän elämän reseptit : †b oivalluksia arjen keskelle / †c Sanna Wikström ; kuvat: Simelius Simelius.
250 ## †a Neljäs laajennettu painos.
Sisältö on muuttunut vain vähän aiempaan painokseen verrattuna

Jos teoksesta vastuussa olevien toimijoiden järjestys vaihtelee joko teoksen sisältävissä manifestaatioissa tai tietolähteissä, ensisijaiseksi tekijäksi otetaan teoksen tekijä (ensimmäisen painoksen tekijä) [RDA 6.27.1.3](#) ja tekijöiden eri järjestyksestä tehdään huomautus.

ESIMERKKI

100 1# †a Nummelin, Osmo, †e taiteilija.
245 10 †a Vilpun porkkanamaalla tapahtuu / †c teksti: Nina Ramstadius ; kuvitus: Osmo Nummelin.
250 ## †a Toinen painos.
500 ## †a 1. painoksessa tekijöiden järjestys: kuvitus: Osmo Nummelin ; teksti: Nina Ramstadius.
700 1# †a Ramstadius, Nina, †e kirjoittaja. †0 (FIN11)000156329

Uusi painos, uusi teos

Jos uuden painoksen sisältö on muuttunut huomattavasti edelliseen painokseen verrattuna, aineisto kuvaillaan uutena teoksena ja uuden teoksen suhde aiempaan merkitään kenttään 700 tai 730.

ESIMERKKI

100 1# †a Voipio, Ville, †e kirjoittaja.
245 10 †a Mediasta dataan : †b mediatoimistoyhteistyön käsikirja / †c uudistetun laitoksen kirjoittanut Ville Voipio.
250 ## †a [Uudistettu laitos].
700 1# †i Teoksen perustana: †a Pimenoff, Thomas, †d 1963- †t Mediatoimistoyhteistyön opas.
Kyseessä on uusi teos, koska sisältö on muuttunut merkittävästi (uudistettu) ja myös kirjoittaja on eri kuin aiemmalla painoksella.

100 1# †a Horder, Jeremy, †e kirjoittaja.
245 10 †a Ashworth's principles of criminal law / †c Jeremy Horder.
250 ## †a Eighth edition.
700 1# †i Teoksen perustana: †a Ashworth, Andrew. †t Principles of criminal law.

Moniosaiset teokset

Moniosaisen teoksen hakutieto määräytyy useimmiten teoskokonaisuuden ensimmäisen osan mukaan. Moniosaisen teoskokonaisuuden hakutiedoksi valitaan ensimmäisen osan päävastuullinen, ensimmäisenä mainittu tai ainoa tekijä (henkilö tai yhteisö). Jos tekijät vaihtuvat moniosaisen kokonaisuuden eri osissa, kaikkien osien tekijäksi merkitään ensimmäisen osan tai ensimmäisenä kuvaillun osan tekijä ja monografiakokonaisuuden myöhempään osaan liittyvät toimijat merkitään lisähakutietoihin, [RDA 18.4.2.1](#) ja [6.27.1](#).

ESIMERKKI

100 1# 1a Söderberg, Johan, 1e kirjoittaja.

245 10 1a Maailman taloushistoria. 1p Teollinen aika / 1c Lennart Schön ; suomentanut Paula Autio.

500 ## 1a Ensimmäisen osan tekijä: Johan Söderberg.

700 1# 1a Schön, Lennart, 1e kirjoittaja.

Päävastuulliseksi tekijäksi ensimmäisen osan tekijä ja myöhempään osaan liittyvä tekijä lisäkirjauksena 700-kenttään. Ensimmäisen osan tekijästä merkitään huomautus 500-kenttään.

100 1# 1a Parvela, Timo, 1e kirjoittaja. 10 (FIN11)000066845

240 10 1a Kepler62. 1n 2, 1p Øya, 1l suomi

245 10 1a Kepler62 : 1b uusi maailma. 1n [2], 1p Saari / 1c Bjørn Sortland ; kuvitus: Pasi Pitkänen ; suomentanut Outi Menna.

500 ## 1a Teksti: Bjørn Sortland ; kuvitus: Pasi Pitkänen.

500 ## 1a Ensimmäisen osan tekijä: Timo Parvela.

500 ## 1a Tekijät kirjoittaneet vuorotellen sarjan eri osat.

700 1# 1a Sortland, Bjørn, 1e kirjoittaja.

700 1# 1a Pitkänen, Pasi, 1e kuvittaja. 10 (FIN11)000159950

Päävastuullinen ensimmäisen osan tekijä, koska kirjailijat kirjoittavat sarjan osia vuorotellen, myös siitä huomautus 500-kentässä

100 1# 1a Halinen, Hanna, 1e kirjoittaja.

245 10 1a Huippu. 1n 7, 1p MAB7 : matemaattinen analyysi / 1c Sampsa Kurvinen, Jukka Ottelin, Teemu Santavuori, Tommi Tauriainen, Sari Vallineva.

246 30 1a MAB7

246 30 1a Matemaattinen analyysi

250 ## 1a 1. painos.

264 #1 1a Helsingissä : 1b Kustannusosakeyhtiö Otava, 1c [2018]

500 ## 1a Toisen osan tekijät: Hanna Halinen, Sampsa Kurvinen, Jukka Ottelin, Kati Parmanen, Tommi Tauriainen, Sari Vallineva.

Hakutieto määräytyy ensimmäisenä ilmestyneen sarjan toisen osan mukaan.

Huom! Oppikirjasarjoissa luokkastetta ei saa käyttää osan numerointina.

Jos moniosaisella teoksella ei ole tekijää, valitaan hakutiedoksi teoksen ensisijainen nimeke. Moniosaisessa aineistossa päänimekkeen tiedonlähteeksi valitaan aineiston kokonaisuudessaan identifioiva tiedonlähde (RDA 2.1.2.3):

- Jos manifestaation osat on numeroitu järjestyksessä, valitaan tiedonlähteeksi numeroltaan varhaisin saatavilla oleva osa.
- Jos manifestaation osat ovat numeroimattomia tai numeroinnin perusteella ei voida päätellä järjestystä, valitaan tiedonlähteeksi ilmestymisajankohdaltaan varhaisin osa.
- Jos koko manifestaation identifioivaa tiedonlähdetä ei ole, mutta yhdessä lähteessä on teoksen tai sisällön pääosaa tai hallitsevaa osaa identifioiva nimeke, valitaan tämä pääosan tiedonlähde tai kollektiivinen tiedonlähde.

Moniosaisten teosten hakutiedot RDA-kuvailussa ja aiemmissä säännöissä

RDA-kuvailussa moniosaisten teosten hakutiedon valinta tehdään eri tavalla kuin aiempien Hakutiedot-sääntöjen mukaan. RDA-kuvailussa hakutiedoksi pyritään valitsemaan teoksen tekijä, kun taas aiempien sääntöjen mukaan moniosaisen monografian hakutietona oli useimmiten nimeke. Suomessa RDA-kuvailu aloitettiin vuoden 2016 alussa, ja samalla siirtymää helpottamaan sovittiin, että monografiasarjojen ja moniosaisten monografioiden hakutieto valitaan edelleen vanhojen sääntöjen mukaan kunnes sarjan viimeinenkin osa on kuvailtu. Näin välttyttiin runsailta takautuvilta korjauksilta esimerkiksi oppikirjasarjoihin, joiden kuvailu oli aloitettu ennen RDA-kuvailua. Siirtymäkauden säännökset löytyvät [täältä](#).

Huom! Aiempien sääntöjen mukaan aloitettuja moniosaisten monografioiden kuvailuja/hakutietoja voidaan muuttaa vain, jos kaikkien ilmestyneiden osien kuvailut korjataan RDA:n mukaisiksi.

Uudet painokset kuvaillaan RDA-ohjeiden mukaisesti.

Oppikirjat

Oppikirjasarjat ovat tyypillinen esimerkki moniosaisista monografiosta. Oppikirjasarjoissa hakutieto määräytyy ensimmäisen osan tai ensimmäisenä ilmestyneen osan tiedonlähteen perusteella. Jos oppikirjasarjan kuvailu on aloitettu aiempien kuvailusääntöjen mukaan, sarjan hakutieto valitaan aiemman ratkaisun mukaisesti koko oppikirjasarjaan, vaikka uudempien osien kuvailu tehdään RDA-kuvailusäännöillä. (ks. [edellinen kappale](#))

ESIMERKKI

Uusi Arkki -sarja on kuvailtu RDA-säännöillä ja hakutieto määräytyy ensimmäisen osan mukaan myös myöhemmin ilmestyneessä osassa 5-6.

100 1 1a Ikkala, Jussi, 1e kirjoittaja.

245 10 1a Uusi Arkki. 1n 5-6, 1p Uskonto tieteessä, taiteessa ja mediassa / 1c Katri Hämeenniemi, Jussi Ikkala, Heikki Pesonen, Meri-Satu Sama'neh, Teemu Taira, Liisa Väisänen.

246 30 1a Uskonto tieteessä, taiteessa ja mediassa

250 ## 1a 1. painos.

264 #1 1a Helsinki : 1b Edita, 1c [2018]

500 ## 1a Ensimmäisen osan tekijät: Jussi Ikkala, Johanna Jämsä, Kimmo Ketola, Kimmo Kääriäinen, Martti Nissinen, Tuula Sakaranaho, Meri-Satu Sama'neh.

100 1# Ꞥa Ikkala, Jussi, Ꞥe kirjoittaja.

245 10 Ꞥa Uusi Arkki. Ꞥn 1, Ꞥp Uskonto ilmiönä ja Lähi-idän uskonnot / Ꞥc Jussi Ikkala, Johanna Jämsä, Kimmo Ketola, Kimmo Kääriäinen, Martti Nissinen, Tuula Sakaranaho, Meri-Satu Sama'neh.

246 30 Ꞥa Uskonto ilmiönä ja Lähi-idän uskonnot

250 ## Ꞥa 1. painos.

264 #1 Ꞥa Helsinki : Ꞥb Edita, Ꞥc 2016.

Forum-sarjan 6. tarkistettu painos aloittaa RDA:n mukaisen pääkirjaustavan, osa 3 on ensimmäisenä ilmestynyt osa tästä uudesta painoksesta.

100 1# Ꞥa Kohi, Antti, Ꞥe kirjoittaja.

245 10 Ꞥa Forum. Ꞥn 3, Ꞥp Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma / Ꞥc Antti Kohi, Markku Liuskari, Kimmo Päivärinta, Vesa Vihervä.

246 30 Ꞥa Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

250 ## Ꞥa 6. tarkistettu painos.

264 #1 Ꞥa Helsingissä : Ꞥb Kustannusosakeyhtiö Otava, Ꞥc [2019]

245 00 Ꞥa Forum. Ꞥn 3, Ꞥp Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma / Ꞥc Antti Kohi, Markku Liuskari, Kimmo Päivärinta, Vesa Vihervä.

246 30 Ꞥa Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

250 ## Ꞥa 5. tarkistettu painos.

264 #1 Ꞥa Helsingissä : Ꞥb Kustannusosakeyhtiö Otava, Ꞥc [2018]

Sarja 5. painoksen hakutietona on nimeke, koska se on kuvailtu aiempien sääntöjen mukaan.

Televisiosarjat

Videotallenteiden auktorisoitu hakutieto muodostetaan aina teoksen ensisijaisesta nimekkeestä. Kun kyseessä on televisiosarjan useiden kausien tai jaksojen moniosainen kokonaisuus, sovelletaan moniosaisen monografian kuvailun ohjeita RDA 2.1.2.3:

- Moniosaisessa aineistossa tunnistamisen perustaksi valitaan aineiston kokonaisuudessaan identifioiva tiedonlähde.
- Jos manifestaation osat on numeroitu järjestyksessä, valitaan tiedonlähteeksi numeroltaan varhaisin saatavilla oleva osa.
- Jos manifestaation osat ovat numeroimattomia tai numeroinnin perusteella ei voida päätellä järjestystä, valitaan tiedonlähteeksi ilmestymisajankohdaltaan varhaisin osa.
- Jos ei järjestystä: pääosan tiedonlähde tai kollektiivinen tiedonlähde

ESIMERKKI

130 0# Ꞥa Rauta-aika (televisiosarja : 1982)

245 00 Ꞥa Rauta-aika = Ꞥb Järnåldern = The age of iron / Ꞥc ohjaus: Kalle Holmberg ; käsikirjoittaja: Paavo Haavikko ; tuottaja: Reima Kekäläinen.

130 0# Ꞥa Mustat lesket (televisio-ohjelma : 2014-2016). Ꞥn Tuotantokaudet 1-2

245 10 Ꞥa Mustat lesket : Ꞥb tuotantokaudet 1 & 2 / Ꞥc ohjaus: Veikko Aaltonen, Marja Pyykkö.

130 0# Ꞥa Shooter (televisio-ohjelma : 2016-). Ꞥn Season 1.

245 10 Ꞥa Shooter. Ꞥn Ensimmäinen tuotantokausi.

Televisiosarjatalloiteita kuvailtaessa on huomitava myös seuraavat ohjeet. Jos päänimeke muuttuu moniosaisen monografian jostain osasta alkaen ja muutosta pidetään merkittävänä aineiston tunnistamisen tai löytyvyyden kannalta, merkitään muuttunut nimeke myöhemmäksi päänimekkeeksi [RDA 2.3.2.12.1](#). Myöhempi päänimeke on suomalaisen linjauksen mukaan lisäydinelementti [RDA 2.3.8](#). Moniosaisen televisiosarjakokonaisuuden päänimeke (2 45Ꞥa) otetaan yllä olevan listauksen mukaan (yleensä ensimmäisestä julkaistusta osasta) ja myöhemmin esiintyvistä päänimekkeistä tehdään viittaus kenttään 246.

Mutta jos päänimekkeen lisäksi vaihtuu myös esimerkiksi jakaja tai julkaisujen sisällöissä on merkittäviä eroja aiempiin manifestaatioihin verrattuna, tulee tapauskohtaisesti arvioida, onko kyseessä uusi manifestaatio, joka pitää kuvailla uutena moniosaisena monografiakokonaisuutena. Tällöin voi tehdä 500 kenttään huomautuksen "Sarja julkaistu aiemmin nimellä xxx".

Haastatteluihin perustuvat teokset

Haastatteluista koostuvissa aineistoissa päävastuullisuus riippuu haastattelijan/haastateltavan osuudesta.

Haastateltava päävastuullinen tekijä

Haastateltava on päävastuullinen tekijä silloin, kun sisältö on pääasiassa haastateltavan tuottamaa, "puhetta minä-muodossa". Ratkaisu on sama kuin omaelämäkertoissa ja muistelmissa.

ESIMERKKI

100 1# Ꞥa Dettmann, Henrik, Ꞥe haastateltava.

245 10 Ꞥa Dettmann ja johtamisen taito / Ꞥc Saska Saarikoski.

600 14 Ꞥa Dettmann, Henrik.

700 1# Ꞥa Saarikoski, Saska, Ꞥd 1963- Ꞥe kirjoittaja.

Haastattelija päävastuullinen tekijä

Haastattelija on päävastuullinen tekijä silloin, kun pääsisältö on haastattelijan tuottamaa tekstiä. Julkaisussa on esimerkiksi mukana haastattelijan kirjoittamia taustatietoja haastateltavasta tai kommentointeja ja selostuksia haastattelutilanteesta.

ESIMERKKI

100 1# Ꞥa Kivitie, Essi, Ꞥe kirjoittaja, Ꞥe haastattelija.
245 10 Ꞥa Suominaiset maailmalla / Ꞥc Essi Kivitie & Eeva Sallinen Simard ; valokuvat: Ruut DeMeo [ja muita].
500 ## Ꞥa Haastateltavat: Lotta Nieminen ja 14 muuta.
600 14 Ꞥa Nieminen, Lotta. Ꞥ0 (FIN11)000151916
... ja 600-kenttä kaikista muista haastateltavista
700 1# Ꞥa Sallinen Simard, Eeva, Ꞥe kirjoittaja, Ꞥe haastattelija. Ꞥ0 (FIN11)000175017
700 1# Ꞥa DeMeo, Ruut, Ꞥe kuvittaja. Ꞥ0 (FIN11)000175018
700 1# Ꞥa Nieminen, Lotta, Ꞥe haastateltava. Ꞥ0 (FIN11)000151916
... ja 700-kenttä kaikista muista haastateltavista

Haastattelukokoelma

Haastattelukokoelmaa pidetään koosteena ja hakutiedoksi valitaan nimeke silloin, jos aineisto sisältää useita eri henkilöiden haastatteluita, jotka ovat itsenäisiä teoksia eli niille löytyy tekijä ja nimeke. Näissä tapauksissa haastatteluista voi tehdä sisältöhuomautuksen 505 kenttään ja tekijä-nimeke-lisäkirjaukset kenttään 700.

245 00 Ꞥa Superihmisiä? : Ꞥb johtajan voimavarat / Ꞥc [haastattelija, toimittaja:] Ulla-Maija Paavilainen.
500 ## Ꞥa Haastateltavat: Vesa Luhtanen, Jussi Pajunen, Eva Liljebloom, Jaana Laitinen-Pesola, Roger Talermo, Mikael Jungner, Lauri Ihalainen, Anni Vepsäläinen, Hannu Savisalo, Birgitta Kervinen, Päivi Kärkkäinen, Anneli Jäätteenmäki, Timo Laitinen ja Paula Tuovinen.
600 14 Ꞥa Vepsäläinen, Anni, Ꞥ0 (FIN11)000139765
... ja 600-kenttä kaikista muista haastateltavista
700 1# Ꞥa Paavilainen, Ulla-Maija, Ꞥe haastattelija, Ꞥe toimittaja. Ꞥ0 (FIN11)000128056
700 1# Ꞥa Vepsäläinen, Anni, Ꞥe haastateltava. Ꞥ0 (FIN11)000139765
... ja 700-kenttä kaikista muista haastateltavista
Teos koostuu haastateltavien teksteistä, jotka on eritelty kunkin omaksi osuudeksi kuin artikkeleiksi

Kommentaarit

Päävastuullisuus kommentaariteoksissa riippuu siitä kumpi - kommentaari vai alkuperäinen teos – on tärkeämpi teoksen sisällössä.

ESIMERKKI

100 1# Ꞥa Tacitus, Publius Cornelius, Ꞥe kirjoittaja.
245 10 Ꞥa Germaania / Ꞥc Tacitus ; suom. ja lyhyesti selittänyt Edwin Linkomies.
Alkuperäisen teoksen kirjoittajan osuus on merkittävämpi, hän päävastuullinen uuden teoksen sisällöstä.
100 1# Ꞥa Topelius, Zacharias, Ꞥd 1818-1898, Ꞥe kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000061174
245 10 Ꞥa Naturens Bok och Boken om Vårt Land / Ꞥc Zacharias Topelius ; utgivna av Magnus Nylund under medverkan av Håkan Andersson, Pia Forssell och Henrik Knif.
700 1# Ꞥa Nylund, Magnus, Ꞥe toimittaja, Ꞥe kommentaarin kirjoittaja.
700 1# Ꞥa Andersson, Håkan, Ꞥe asiantuntija. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000040461
700 1# Ꞥa Knif, Henrik, Ꞥe asiantuntija. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000047855
700 1# Ꞥa Forssell, Pia, Ꞥe toimittaja, Ꞥe kommentaarin kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000067333
Alkuperäisen teoksen kirjoittaja päävastuullinen uuden teoksen sisällöstä. Kommentaarin kirjoittajat ovat osallistuneet ekspression tekemiseen tuottamalla teoksesta tulkinnan.
100 1# Ꞥa Furuholm, Marina, Ꞥe kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000150404
245 10 Ꞥa Asunto-osakeyhtiölaki : Ꞥb kommentaari. Ꞥn Osa 2 / Ꞥc Marina Furuholm, Ari Kanerva, Petteri Kuhanen, Aki Rosen.
700 1# Ꞥa Kanerva, Ari, Ꞥe kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000077479
700 1# Ꞥa Kuhanen, Petteri, Ꞥe kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000069324
700 1# Ꞥa Rosen, Aki, Ꞥe kirjoittaja. Ꞥ0 (FI-ASTERI-N)000174870
Komentaarin kirjoittaja päävastuullinen uuden teoksen sisällöstä. Suhdeterminä kirjoittaja.

Oikeustapauskommentareja on usein kuvailtu myös osakohteina, joissa päävastuullisena tekijänä on useimmiten kommentaarin kirjoittaja.

Taidekirjat, näyttelyjulkaisut

Taidekirjojen ja näyttelyjulkaisujen hakutieto määräytyy soveltaen yleisiä ohjeita hakutiedon valinnasta.

Kuvateokset vs. kuvitetut tekstijulkaisut

Tekstijulkaisuissa päävastuullinen tekijä on kirjoittaja, kuvateoksissa taiteilija. Taiteilijoiden elämäkerrat ja muistelmat ovat useimmiten tekstijulkaisuja.

ESIMERKKI

100 1# Ꞁa Hautala-Hirvioja, Tuija, Ꞁd 1957- Ꞁe kirjoittaja.
245 10 Ꞁa Maija Kellokumpu : Ꞁb Koillis-Lapin herkkä kuvaaja / Ꞁc Tuija Hautala-Hirvioja.
700 1# Ꞁa Kellokumpu, Maija, Ꞁd 1892-1935, Ꞁe taiteilija.
Elämäkerta, jossa kirjoittaja on päävastuullinen tekijä

Taiteilija tai taiteilijaryhmä on päävastuullinen tekijä kuvateoksissa, joissa pääosassa ovat taiteilijan (taiteilijaryhmän) teokset. Tällaisia ovat näyttelyjulkaisut tai muut koosteet taiteilijan (taiteilijaryhmän) teoksista tehdyistä kuvajäljenteistä.

ESIMERKKI

100 1# Ꞁa Luhta, Jorma, Ꞁd 1951- Ꞁe valokuvaaja.
245 10 Ꞁa Revontulet / Ꞁc Jorma Luhta, Seija Paasonen.
500 ## Ꞁa Kuvat: Jorma Luhta ; teksti: Seija Paasonen.
700 1# Ꞁa Paasonen, Seija, Ꞁd 1959- Ꞁe kirjoittaja.

100 1# Ꞁa Kusama, Yayoi, Ꞁe taiteilija.
245 10 Ꞁa Yayoi Kusama : Ꞁb äärettömyydessä / Ꞁc suomenkielisen luettelon toimitus: Sanna Tuulikangas ja Erja Pusa ; käännökset: Anne Pade, Mayu Saaritsa, Erik Miller.
500 ## Ꞁa Näyttely Helsingin taidemuseossa 7.10.2016 - 15.1.2017.
Yhden taiteilijan teosten näyttelyjulkaisu, taiteilija päävastuullinen tekijä

110 2# Ꞁa Vino puu –taiteilijaryhmä, Ꞁe taiteilija.
245 10 Ꞁa Vino puu : Ꞁb nuoren miehen muotokuva / Ꞁc teksti: Marko Järvikallas & Ilja Karsikas ; kuvitukset: Ilja Karsikas ...
Taiteilijaryhmän teosten näyttelyjulkaisu, päävastuullinen tekijä on taiteilijaryhmä

100 1# Ꞁa Schjerfbeck, Helene, Ꞁe taiteilija. Ꞁ0 (FIN11)000058629
245 10 Ꞁa Helene Schjerfbeck : Ꞁb Serlachius collection / Ꞁc writer: Marja-Terttu Kiviranta ; translation: Michael Garner ; photographs: Gösta Serlachius Fine Arts Foundation [ja muita].
Yhden taiteilijan teoksia taidesäätiön kokoelmista

Taidemuseo, galleria, säätiö tmv. yhteistö on päävastuullinen tekijä näyttelyjulkaisuissa/kuvateoksissa, jotka esittelevät yhteisön kokoelmia ja usean taiteilijan tuotantoa.

110 2# Ꞁa Kokoelma Swanljung.
245 10 Ꞁa Odysseia : Ꞁb matka taiteessa : teoksia Lars Swanljungin kokoelmasta / Ꞁc kirjoittajat: Auli Jämsänen, Jan Kaila ...
Näyttelyjulkaisu, jossa taidegalleria on koonnut näyttelyn ja omistaa kaikki näyttelyn teokset

110 2# Ꞁa Gösta Serlachiuksen taidesäätiön kokoelmat (Mänttä). Ꞁ0 (FIN11)000012956
245 10 Ꞁa Kymmenen polkua kokoelmaan : Ꞁb teoksia Gösta Serlachiuksen taidesäätiön kokoelmasta / Ꞁc [julkaisija]: Serlachius-museot ; toimittaja: Tarja Talvitie ; esipuhe: Henrik de la Chapelle, Pauli Sivonen ; julkaisun teksti: Leena Ahtola-Moorhouse [ja 13 muuta] ; käännökset: Markus Sandberg ; kuvat: Vesa Aaltonen [ja muita] ; taiteilijat: Wäinö Aaltonen [ja 93 muuta].
Taidesäätiön kokoelmaa esittelevän teos

Silloin kun kyseessä on toistuva näyttely (tapahtuma), myös näyttely voi olla päävastuussa näyttelyjulkaisusta.

ESIMERKKI

111 2# Ꞁa Mikkelin kuvitustriennale Ꞁn (11. : Ꞁd 2017)
245 10 Ꞁa Kuvitustriennale : Ꞁb Mikkelin 11. kuvitustriennale = Mikkeli's 11th Illustration Triennial / Ꞁc toimitus = editor: Anna-Maria Larikka ...
Näyttelyjulkaisu, jossa näyttely on päävastuullinen tekijä

Auktorisoidut hakutiedot

Auktorisoitu hakutieto on entiteetin vahvistettu hakutieto. Teoksen ja ekspression auktorisoidut hakutiedot ovat ydinelementtejä ja niitä käytetään teosten ja ekspressioiden identifioimiseen ja toisaalta myös eri entiteettien (teos-ekspressio-manifestaatio-kappale, toimijat) välisten suhteiden merkitsemiseen. [RDA 6.27 Teosten ja ekspressioiden hakutietojen muodostaminen](#)

Teoksen hakutietojen muodostaminen [RDA 6.27.1](#)

Teoksen auktorisoitu hakutieto = Teoksen tekijän auktorisoitu nimimuoto + Teoksen ensisijainen nimeke

Teoksen auktorisoitu hakutieto muodostetaan yhdistämällä teoksesta vastuussa olevan toimijan auktorisoitu hakutieto (jos toimija tunnetaan) ja teoksen ensisijainen nimeke. Teoksesta vastuussa olevan toimijan valinnasta osiossa [Hakutietojen valinta](#). Jos teoksella ei ole tekijää, teoksen auktorisoitu hakumuoto muodostetaan teoksen ensisijaisesta nimekkeestä.

Teoksen auktorisoidussa hakutiedossa käytetään teoksen tekijän auktorisoitua nimimuotoa. Suomessa toimijoiden auktorisoidut nimimuodot tallennetaan auktoriteettitietokanta Asteriin. Muita kuin suomalaisten toimijoiden auktorisoituja nimimuotoja tarkistetaan eri maiden kansallisbibliografioista ja [Viafista](#). Jos aineistoon liittyvän toimijan auktorisoitua nimimuotoa ei löydy auktoriteettitietokannoista, toimijan ensisijainen nimimuoto muodostetaan [Toimijakuvailuohjeen](#) mukaan. Epävarmoissa tapauksissa nimelle voi pyytää auktorisointia Toimijakuvailupalvelusta toimijakuvailu-posti@helsinki.fi. Tarkempia tietoja toimijoiden kuvailusta ja auktorisoiduista nimimuodoista [Toimijakuvailuohjeessa](#).

Teoksen ensisijainen nimeke on teoksen nimeke tai nimekkeen muoto, joka on valittu teoksen identifioimiseksi. Yleensä teoksen ensisijainen nimeke on teoksen alkukielinen nimeke tai vakiintunut kokoava nimeke, jolla teos tavallisesti identifioidaan teoksen sisältävissä manifestaatioissa tai tietolähteissä [RDA 6.2.2 Teoksen ensisijainen nimeke](#).

Toistaiseksi teoksen auktorisoitu hakutieto merkitään osaksi MARC 21 –formaattilla tallennettavaa kuvailua: teoksen tekijä tallennetaan bibliografisen tietueen kenttään 100/110/111 ja teoksen ensisijainen nimeke kenttään 240/130. Jos teos on alkukielellä ja manifestaation päänimeke kentässä 245a on sama kuin teoksen ensisijainen nimeke, kenttää 240/130 ei tarvitse tallentaa. Teosten välisiä suhteita ja teosten suhteita muihin kuvailun entiteetteihin merkitään toistaiseksi tekijä-nimeke- tai teos-viittauksina bibliografisten tietueiden kenttiin 700 ja 730.

ESIMERKKI

Canth, Minna. Murtovarkaus

Kivi, Aleksis. Seitsemän veljestä

Teoksen nimi vakiintunut myöhemmin, ensimmäisessä manifestaatioissa nimekkeenä on Seitsemän veljestä

Seudut, maat

Kooste

Olaf's frozen adventure

Kooste

Kalevala

Anonyymi teos

Raamattu. Esran kirja

Vakiintunut kokoava nimeke

Tuhat ja yksi yötä

Vakiintunut kokoava nimeke

Jos aiemmin ilmestynyt teos on julkaistaan eri nimellä (uudella manifestaatiolla on eri päänimeke), teoksen ensisijainen nimeke on sama kuin aiemmin ilmestyneessä manifestaatioissa, koska sisältö on sama.

100 1# †a Mustajoki, Pertti, ‡e kirjoittaja.

240 10 †a Paahtoleipäkatastrofi

245 10 †a Berliininmunkki ja muita kirjoituksia painonhallinnasta / ‡c Pertti Mustajoki.

500 ## †a Julkaistu aiemmin nimellä: Paahtoleipäkatastrofi, 2003.

Aiemmin ilmestynyt teos on julkaistu eri nimellä, mutta sisältö on sama. Teoksen ensisijainen nimeke otetaan ensin ilmestyneestä manifestaatiosta.

Kun on useita samannimisiä teoksia, auktorisoituun hakumuotoon lisätään muita elementtejä erottamaan samannimiset teokset toisistaan, esimerkiksi teoksen muoto tai teokseen liittyvä ajankohta (ilmestymisvuosi) [RDA 6.27.1.9](#)

ESIMERKKI

Oksanen, Sofi. Puhdistus (näytelmä)

Oksanen, Sofi. Puhdistus (romानी)

Kirjoittajalla kaksi samannimistä teosta

Penguins of Madagascar (videopeli)

Penguins of Madagascar (elokuva : 2014)

Samanniminen peli ja elokuva

Ocean's eleven (elokuva : 1960)

Ocean's eleven (elokuva : 2001)

Kaksi samannimistä elokuvaa, eri julkaisuvuodet

Miami (elokuva : 2017)

Elokuvien kuvailussa merkitään aina muototermi ja elokuvan alkuperäinen ilmestymisvuosi ensisijaiseen nimekkeeseen osaksi hakutietoa. Myös silloin, kun sitä ei tarvita erottamaan samannimisiä teoksia toisistaan (SKL 2018).

Ekspression hakutietojen muodostaminen [RDA 6.27.3](#)

Ekspression auktorisoitu hakutieto = Teoksen tekijän auktorisoitu nimimuoto (jos tunnetaan) + Teoksen ensisijainen nimeke + elementti, joka erottaa ekspression muista saman teoksen ekspressioista.

Ekspression auktorisoitu hakutieto muodostetaan yhdistämällä teoksen auktorisoitu hakutieto ja ekspressiota erotteleva elementti. Teoksen auktorisoidun hakutiedon muodostamista on käsitelty edellisessä luvussa. Saman teoksen eri ekspressioita toisistaan erottelevia elementtejä ovat:

- ekspression kieli
- ekspression muu erottava ominaispiirre (muu kuin kieli, ajankohta tai sisältötyyppi)
- ekspression liittyvä ajankohta
- sisältötyyppi

Toistaiseksi ekspression auktorisoitu hakutieto merkitään osaksi MARC 21 -formaattilla tallennettavaa kuvailua: teoksen tekijä tallennetaan bibliografisen tietueen kenttään 100/110/111 ja teoksen ensisijainen nimeke kenttään 240/130. Jos teos on alkukielellä ja manifestaation päänimeke on sama kuin teoksen ensisijainen nimeke, kenttää 240/130 ei tarvitse tallentaa. Ekspressiota erottelevat elementit merkitään joko itsenäisenä elementtinä, osana hakutietoa tai molempina. Käännösteoksissa ekspression kieli merkitään mukaan hakutietoon, osaksi teoksen ensisijaista nimekettä (MARC -21 formaatin kenttään 240/130). Pääsääntöisesti muut ekspressioita erottelevat elementit on merkitty itsenäisinä elenmetteinä osana MARC 21-formaatilla tallennettavaa kuvailua, esim. sisältötyyppi merkitään kenttään 336.

ESIMERKKI

Nietzsche, Friedrich. Also sprach Zarathustra, suomi
Ekspression auktorisoitu hakutieto = teoksen hakutieto + ekspression kieliversio

Sama MARC 21 -formaattilla tallennetussa bibliografisessa tietueessa eli teoksen hakutieto (kentät 100+240) + ekspression kieliversio
100 1# ‡a Nietzsche, Friedrich, ‡e kirjoittaja. (tässä mukana myös tekijän rooli, joka ei kuulu hakumuotoon)
240 10 ‡a Also sprach Zarathustra, ‡l suomi

Kivi, Aleksis. Seitsemän veljestä (Gallen-Kallela)
Kivi, Aleksis. Seitsemän veljestä (Tanttu)

Kaksi eri taiteilijan kuvittamaa ekspressiota, joita erottelevana elementtinä on kuvittajan sukumimi. MARC 21 -formaattilla tallennettavassa bibliografisessa tietueessa kuvittaja merkitään lisähakutiedoksi kenttään 700, koska toistaiseksi ei ole käytössä erillisiä ekspressiotietueita.

Hurme, Juha. Niemi. Teksti
Hurme, Juha. Niemi. Puhe

Saman teoksen kaksi eri ekspressiota (teksti ja puhe). MARC 21 -formaattilla tallennettavassa bibliografisessa tietueessa sisältötyyppi merkitään kenttään 336, koska toistaiseksi ei ole käytössä erillisiä ekspressiotietueita.

Ekspression hakutietoja käytetään ilmaisemaan ekspressioiden suhteita toisiin ekspressioihin ja muihin kuvailun entiteetteihin.